

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: 22 Ocak 2026

Sayı: 16442

39493

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 21.01.2026

Av. Mahmut TANAL
Şanlıurfa Milletvekili

Mardin ili Kızıltepe ilçesinde uzun yıllardır devam eden imar sorunları, sağlıklı kentleşme hakkını, yaşam kalitesini, altyapı hizmetlerini, kent estetiğini ve kamu güvenliğini ciddi biçimde zedelemektedir. Bu sorunların önemli bir bölümünün, belediyede kayyım yönetimi dönemleri ile seçimle göreve gelen belediye yönetimleri arasında ortaya çıkan uygulama farklılıklarından, plan bütünlüğünün bozulmasından ve mevzuata aykırı imar işlemlerinden kaynaklandığı yönünde kamuoyuna yansıyan güçlü iddialar bulunmaktadır.

Tarafımıza iletilen bilgilere göre; farklı dönemlerde yapılan imar planı değişiklikleri, uygulama imar planı revizyonları, ruhsatlandırma süreçlerinde keyfî uygulamalar, fiilî yapılaşmaya göz yumulması ve etkisiz denetimler nedeniyle Kızıltepe'de çarpık kentleşme derinleşmiş; altyapı uyumsuzluğu, yeşil alan kaybı, ulaşım sorunları ve afet riskleri artmıştır. Bu tablo, yalnızca estetik bir sorun olmayıp; deprem güvenliği ile can ve mal güvenliğini doğrudan tehdit eden bir boyuta ulaşmıştır.

Özellikle kayyım yönetimi dönemlerinde alınan bazı imar kararlarının sonraki dönemlerde bütüncül biçimde denetlenmediği, mevzuata aykırı uygulamaların revize edilmediği, sorumluluğun kayyım yönetimleri ile seçimle gelen belediyeler arasında birbirine yöneltildiği, ancak ortaya çıkan imar kirliliğinin bedelinin doğrudan Kızıltepe halkına ödetirildiği ifade edilmektedir.

İmar faaliyetleri; Anayasa'nın 5'inci maddesinde düzenlenen devletin temel amaç ve görevleri, 35'inci maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkı, 56'ncı maddesinde yer alan sağlıklı ve dengeli çevrede yaşama hakkı ve 57'nci maddesinde düzenlenen konut hakkı ile doğrudan bağlantılıdır. İmar mevzuatına aykırı her işlem; yalnızca idari bir hata değil, aynı zamanda anayasal hakların ihlali niteliğindedir.

Öte yandan, imar uygulamalarında rüşvet, irtikap, görevi kötüye kullanma veya ihmal bulunduğu yönündeki iddialar, meselenin ceza hukuku boyutunu da gündeme getirmektedir. Uzun yıllar boyunca devam eden çarpık yapılaşmaya rağmen bu aykırılıkların tespit edilememiş olması, denetim mekanizmalarının etkinliğini ve Bakanlığın re'sen denetim sorumluluğunu tartışmalı hâle getirmektedir.

Bu nedenle, Kızıltepe ilçesindeki imar uygulamalarının tüm yönleriyle incelenmesi, kayyım ve seçimle gelen belediye dönemleri ayrımı yapılmaksızın sorumluların tespiti ve gerekli idari ve adli süreçlerin işletilmesi kamu yararı bakımından zorunludur.

Bu bağlamda;

1. Mardin ili Kızıltepe ilçesinde son on yıl içerisinde yapılan imar planı değişiklikleri, plan revizyonları ve uygulama imar planlarının; kayyım yönetimi dönemleri ile seçimle göreve gelen belediye yönetimleri dönemleri itibarıyla ayrı ayrı olmak üzere hangi tarihlerde, hangi gerekçelerle ve hangi kurum veya makam onayıyla gerçekleştirildiği açıklanacak mıdır?
2. Kayyım yönetimi dönemlerinde yapılan imar planı ve uygulamalarının şehircilik ilkeleri, plan bütünlüğü ve kamu yararı açısından Bakanlığınız tarafından denetlenip denetlenmediği, denetim yapılmış ise tespit edilen aykırılıkların ve eksikliklerin neler olduğu açıklanacak mıdır?
3. Seçimle göreve gelen belediye yönetimleri döneminde, kayyım dönemlerinden devralınan imar kararlarının gözden geçirilip geçirilmediği, mevzuata aykırı olduğu tespit edilen uygulamalar hakkında iptal, düzeltme veya revizyon işlemi yapıp yapılmadığı Bakanlığınızca bilinmekte midir?
4. Kızıltepe ilçesinde imar mevzuatına aykırı yapılaşma, ruhsatsız yapı, ruhsata aykırı yapı ve plan dışı kullanım nedeniyle son beş yıl içerisinde kaç adet idari işlem, yıkım kararı ve idari para cezası uygulanmıştır; bu işlemlerin hangi dönemlerde yoğunlaştığına ilişkin istatistikler nelerdir?
5. İmar uygulamalarındaki bu aykırılıklar nedeniyle belediye başkanları, başkan yardımcıları, teknik personel veya ilgili kamu görevlileri hakkında bugüne kadar idari soruşturma, disiplin işlemi, görevden uzaklaştırma ya da adli soruşturma başlatılmış mıdır; başlatılmış ise bu süreçlerin sonuçları nelerdir?
6. Kızıltepe’de imar uygulamaları kapsamında rüşvet, irtikap, görevi kötüye kullanma veya ihmal tespit edilip edilmediği; bu yönde herhangi bir ihbar, denetim raporu veya soruşturma dosyası bulunup bulunmadığı Bakanlığınızca açıklanacak mıdır?
7. Uzun yıllardır süren kayyım uygulamalarının imar planı kararları ve bu kararların uygulanması üzerindeki etkilerinin Bakanlığınız tarafından bütüncül biçimde denetlenip denetlenmediği, ihmal veya sistematik aykırılık tespiti yapıp yapılmadığı açıklanacak mıdır?
8. Kızıltepe’de çarpık kentleşme ve yoğun imar aykırılıkları açık biçimde ortadayken, Bakanlığınızın re’sen denetim ve müdahale yetkisini neden etkin biçimde kullanmadığı; bu aykırılıkların nasıl olup da yıllar boyunca tespit edilemediği Bakanlığınızca nasıl izah edilmektedir?
9. Hatalı imar uygulamalarının altyapı yetersizliği, ulaşım sorunları, yeşil alan kaybı ve afet riskleri üzerindeki etkilerine ilişkin Bakanlığınız veya bağlı birimler tarafından hazırlanmış herhangi bir rapor, analiz veya değerlendirme bulunmakta mıdır?
10. Kızıltepe ilçesinde imar uygulamalarının anayasal haklara, şehircilik ilkelerine ve kamu yararına uygun hâle getirilmesi, plan bütünlüğünün sağlanması ve yıllardır biriken imar sorunlarının giderilmesi için hangi takvimle, hangi kurumların sorumluluğunda ve hangi idari ve adli işlemlerle kalıcı bir çözüm üretileceği Bakanlığınızca net biçimde açıklanacak mıdır?